

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. No	52 - 654 - 01 - 77	
Дата	03	07 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

15¹⁶
X

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

52-ро НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроекта да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Мартин Цуркова
Борислав Борислав
Иванко Мичев
Свирен Ирифанов
Димитър Хайденков
Стефана Ангелова
Александра Стефанова
Александра Симеонова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 14 от 2014 г.; изм., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г., бр. 25, 56, 100 и 102 от 2022 г., бр. 8, 66, 80, 84, 102 и 106 от 2023 г., бр. 36, 70 и 82 от 2024 г. и бр. 26, 49, 54, 63 и 65 от 2025 г., изм. и доп. ДВ. бр.17 и 55 от 2026г.)

§ 1. В чл. 410, ал. 6 накрая се изразът „с изключение на заявления за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10, които се подават в районния съд по настоящия адрес или седалището на заявителя,“ в първото изречение, както и второто изречение се заличават.

§ 2. В чл. 411, ал. 1 второто и третото изречение се заличават.

§ 3. В чл. 417, ал. 1 т. 10 се отменя.

§ 4. В чл. 417, ал. 2 изречение второ се заличава.

§ 5. В чл. 417, ал. 3 изразът „оригинала на документа по ал. 1, т. 3, 6 и 10, а в останалите случаи по ал. 1” и тирето след него се заличават.

§ 6. В чл. 418, ал. 2, изречение второ изразът „върху представения в оригинал документ“ се заличава.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В Закона за задълженията и договорите (Попр. ДВ. бр.2 от 5 Декември 1950г., обн. ДВ. бр.275 от 22 Ноември 1950г., изм. ДВ. бр.69 от 28 Август 1951г., изм. ДВ. бр.92 от 7 Ноември 1952г., изм. ДВ. бр.85 от 1 Ноември 1963г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм.

ДВ. бр.16 от 25 Февруари 1977г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., изм. ДВ. бр.30 от 13 Април 1990г., изм. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.56 от 29 Юни 1993г., изм. ДВ. бр.83 от 1 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.104 от 6 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.103 от 30 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2000г., доп. ДВ. бр.19 от 28 Февруари 2003г., изм. ДВ. бр.42 от 17 Май 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.92 от 13 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., доп. ДВ. бр.42 от 22 Май 2018г., доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.35 от 27 Април 2021г.) в чл. 160 думите „писмен договор“ се заменят с „писмен договор с нотариална заверка на подписите“.

§ 8. В Закона за съдебната власт (Обн. - ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г.; изм., бр. 69 от 05.08.2008 г.; изм. и доп., бр. 109 от 23.12.2008 г.; доп., бр. 25 от 03.04.2009 г., в сила от 03.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 33 от 30.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 42 от 05.06.2009 г.; изм., бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 22.12.2009 г.; изм. и доп., бр. 103 от 29.12.2009 г., в сила от 29.12.2009 г.; доп., бр. 59 от 31.07.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 1 от 04.01.2011 г., в сила от 04.01.2011 г.; изм., бр. 23 от 22.03.2011 г., в сила от 22.03.2011 г.; изм. и доп., бр. 32 от 19.04.2011 г., в сила от 19.04.2011 г.; изм. и доп., бр. 45 от 14.06.2011 г., в сила от 14.06.2011 г.; изм. и доп., бр. 81 от 18.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 82 от 21.10.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм., бр. 93 от 25.11.2011 г. с РЕШЕНИЕ № 10 от 15.11.2011 г. на КС на РБ по к.д. № 6/2011 г.; изм., бр. 20 от 09.03.2012 г., в сила от 10.06.2012 г.; изм. и доп., бр. 50 от 03.07.2012 г.; изм., бр. 81 от 23.10.2012 г., в сила от 01.09.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 17 от 21.02.2013 г.; изм., бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г.; доп., бр. 52 от 14.06.2013 г., в сила от 14.06.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; доп., бр. 70 от 09.08.2013 г., в сила от 09.08.2013 г.; изм., бр. 71 от 13.08.2013 г., в сила от 13.08.2013 г.; изм., бр. 19 от 05.03.2014 г., в сила от 05.03.2014 г.; изм. и доп., бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г. за измененията, въведени със ЗИД на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 14 от 20.02.2015 г.; изм. и доп., бр. 28 от 08.04.2016 г.; изм., бр. 39 от 26.05.2016 г., в сила от 26.05.2016 г.; изм., бр. 50 от 01.07.2016 г., в сила от 01.07.2016 г.; изм. и доп., бр. 62 от 09.08.2016 г., в сила от 09.08.2016 г.; изм., бр. 76 от 30.09.2016 г., в сила от 09.08.2016 г.; изм., бр. 13 от 07.02.2017 г.; изм., бр. 14 от 10.02.2017 г. с Решение № 1 от 31.01.2017 г. на КС на РБ по к.д. № 6/2016 г.; изм. и доп., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 06.11.2017 г.; изм. и доп., бр. 65 от 11.08.2017 г.; изм., бр. 85 от 24.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 90 от 10.11.2017 г.; изм. и доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм., бр. 15 от 16.02.2018 г., в сила от 16.02.2018 г.; изм. и доп., бр. 49 от 12.06.2018 г.; изм. и доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 17 от 26.02.2019 г.; изм., бр. 19 от 05.03.2019 г. с Решение № 2 от 21.02.2019 г. на КС на РБ по к. д. № 2 / 2018 г.; изм. и доп., бр. 29 от 08.04.2019 г.; изм. и доп., бр. 64 от 13.08.2019 г., в

сила от 13.08.2019 г.; изм., бр. 83 от 22.10.2019 г., в сила от 22.10.2019 г.; изм. и доп., бр. 11 от 07.02.2020 г.; засегнат от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г.; изм. и доп., бр. 34 от 09.04.2020 г., в сила от 09.04.2020 г.; засегнат от ЗИД на Закона за здравето, бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г.; изм. и доп., бр. 86 от 06.10.2020 г.; изм. и доп., бр. 103 от 04.12.2020 г.; изм. и доп., бр. 109 от 22.12.2020 г., като измененията, въведени със ЗИД на ЗРВСРБ влизат в сила от 22.12.2020 г., а измененията, въведени със ЗИД на ЗАНН влизат в сила от 24.12.2021 г.; изм., бр. 110 от 29.12.2020 г., в сила от 31.12.2020 г.; изм. и доп., бр. 16 от 23.02.2021 г.; изм., бр. 41 от 18.05.2021 г. с Решение № 7 от 11.05.2021 г. на КС на РБ по к. д. № 4/2021 г.; изм., бр. 43 от 21.05.2021 г. с Решение № 6 от 11.05.2021 г. на КС по к. д. № 15 / 2020 г.; изм., бр. 80 от 24.09.2021 г.; изм., бр. 15 от 22.02.2022 г., в сила от 22.02.2022 г.; доп., бр. 24 от 25.03.2022 г.; изм. и доп., бр. 32 от 26.04.2022 г., в сила от 28.07.2022 г.; изм., бр. 56 от 19.07.2022 г. с Решение № 7 от 14.07.2022 г. на КС на РБ по к.д. № 9 / 2022 г.; изм. и доп., бр. 62 от 05.08.2022 г.; изм. и доп., бр. 11 от 02.02.2023 г., в сила от 01.07.2024 г.; изм. и доп., бр. 48 от 02.06.2023 г.; доп., бр. 66 от 01.08.2023 г.; доп., бр. 69 от 11.08.2023 г.; изм. и доп., бр. 84 от 06.10.2023 г., като измененията със ЗПК влизат в сила от 06.10.2023 г.; изм. и доп., бр. 86 от 13.10.2023 г.; изм. и доп., бр. 108 от 30.12.2023 г., в сила от 01.01.2024 г.; изм. и доп., бр. 18 от 01.03.2024 г.; изм., бр. 67 от 09.08.2024 г., в сила от 01.07.2024 г.; изм. и доп., бр. 6 от 21.01.2025 г., в сила от 21.01.2025 г.; изм. и доп., бр. 63 от 01.08.2025 г., като измененията със ЗИД на АПК влизат в сила от 01.01.2026 г., а измененията със ЗИД на ЗМТА влизат в сила от 02.03.2026 г.; изм. и доп., бр. 65 от 08.08.2025 г.; доп., бр. 87 от 17.10.2025 г.; изм., бр. 16 от 10.02.2026 г.; доп., бр. 17 от 13.02.2026 г.; изм. и доп., бр. 51 от 05.06.2026 г., в сила от 05.06.2026 г.; изм., бр. 55 от 16.06.2026 г.) в чл. 9, ал. 3, изречение първо изразът „с изключение на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс“ и изречение второ се заличават.

§ 9. Всяките производства към момента на влизане в сила на закона се довършват по досегашния ред.

§ 10. Законът влиза в сила в деня на обнародването му.

ВНОСИТЕЛИ:

Маджиде Морзанова
Бюмрета Боманов
Ивайло Курчиев
Иванка Ибрикова
Замилда Канденов
Стефана Николова

Александра Седервольд
Александр Седов
Тимо Попов

МОТИВИ

Към законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

1. Причини, които налагат приемането на закона

Със законопроекта се предлага премахване на специалния процесуален режим за разглеждане на заявленията за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс.

Действащата уредба на заповедното производство предвижда общ модел на електронно водене на производството, централизирано разпределение на заявленията и възможност процесуалните действия да се извършват чрез Единния портал за електронно правосъдие. Този ред е в резултат на успешна реформа, която бе приета през 2024г. и се прилага от 1.07.2025 г. Наред с този общ модел обаче е запазен особен режим за заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК. Тези заявления се подават и разглеждат по специални правила за местна подсъдност и изискват представяне на оригинал на документа, въз основа на който се иска издаване на заповед за изпълнение. За периода юли 2025г. - май 2026 г. по реда на чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК са подадени 5997 заявления като 2184 от тях са подадени пред Софийски районен съд.

Този двоен режим създава практически затруднения както за съдилищата, така и за заявителите. От една страна, той пречатства пълното електронно администриране на заповедните дела, тъй като изисква физическо движение, приемане, съхранение и обработване на оригинални документи. От друга страна, той създава различен процесуален ред за част от основанията по чл. 417 ГПК, който затруднява централизираното разпределение на делата и води до ненужно отклонение от общия електронен модел на заповедното производство.

Първоначалното изискване за представяне на оригинал е разбираемо при документи, чиято автентичност не може да бъде проверена по друг начин и при които съществува риск от многократно използване на един и същ документ. С развитието на електронното правосъдие и предстоящата интеграция между електронните системи на съдилищата и електронните регистри, поддържани във връзка с нотариалната дейност, това изискване губи своето оправдание по отношение на документите, които са нотариални актове, договори с нотариална заверка на подписите или други нотариално удостоверени документи. При тях автентичността и съществуването на нотариалното удостоверяване могат да бъдат проверявани служебно от съда, без да е необходимо заявителят да представя оригинала на хартиен носител.

По отношение на документите по чл. 417, ал. 1, т. 3 ГПК се касае именно за документи с нотариална форма или нотариална заверка на подписите. Нотариалната заверка представлява достатъчна гаранция за идентичността на страните и за автентичността на подписите, а възможността за служебна електронна проверка прави изискването за представяне на оригинал непропорционално и излишно.

По отношение на чл. 417, ал. 1, т. 6 ГПК действащата уредба допуска издаване на заповед за незабавно изпълнение и въз основа на договор за залог по чл. 160 ЗЗД, сключен само в писмена форма. Това създава несъгласуваност с общата логика на чл. 417 ГПК при договорните основания за незабавно изпълнение. Когато заповед за незабавно изпълнение се издава въз основа на договор, законът по правило изисква нотариална заверка като допълнителна гаранция срещу злоупотреби. Липсата на такова изискване при договора за залог създава необоснована процесуална привилегия. С предложеното изменение тази асиметрия се преодолява, като възможността за незабавно изпълнение въз основа на договор за залог се запазва, но само когато договорът е с нотариална заверка на подписите. При липса на такава заверка кредиторът не се лишава от съдебна защита, а може да използва общия ред за защита на вземането си, включително заповедно производство по чл. 410 ГПК, когато са налице предпоставките за това, или исков ред.

По отношение на чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК се предлага отпадане на възможността записът на заповед, менителницата, приравнените на тях ценни книги на заповед, както и облигациите и купоните по тях, сами по себе си да служат като основание за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК. Действащата уредба и към момента не поставя тези документи в напълно идентичен режим с останалите основания по чл. 417 ГПК, тъй като възражението на длъжника има различен ефект спрямо изпълнението. Това показва, че законодателят вече е отчел по-ниската степен на сигурност и по-високия риск от злоупотреби при тези инструменти.

Запазването на отделен особен режим за всички документи по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК единствено поради наличието на ценни книги по т. 10 не е оправдано. Менителничните ефекти запазват своето значение в гражданския и търговския оборот, но няма достатъчно основание те да се ползват от самостоятелна процесуална привилегия за достъп до незабавно заповедно изпълнение. Още повече, в практиката записите на заповед често се използват не като реален търговски инструмент, а като средство за обезпечаване и натиск при правоотношения, включително такива с потребители или икономически по-слаби лица. В областта на потребителския кредит законът изрично ограничава задължаването на потребителя да гарантира кредита чрез запис на заповед или менителница. Поради това отпадането на процесуалната привилегия по чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК е допълнителна гаранция срещу заобикаляне на защитната функция на потребителското законодателство.

Предложените изменения не засягат материалноправната действителност на ценните книги, нито правото на кредитора да търси съдебна защита. Те премахват единствено възможността тези документи да служат като самостоятелно основание за използване на привилегирания ред по чл. 417 ГПК. Кредиторът запазва възможността да предяви вземането си по общия исков ред, а когато са налице предпоставките – и по реда на чл. 410 ГПК.

2. Цели на законопроекта

Основната цел на законопроекта е да се премахне неоправданият двоен режим в заповедното производство и да се осигури последователно прилагане на принципа за електронно водене и централизирано разпределение на заповедните дела.

Законопроектът има следните конкретни цели:

1. премахване на специалната местна подсъдност за заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК;
2. отпадане на задължението за представяне на оригинали на документи по чл. 417, ал. 1, т. 3 и 6 ГПК, когато тяхната автентичност може да бъде проверявана по електронен път;
3. премахване на основаниято по чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК като непропорционална процесуална привилегия за ценните книги;
4. уеднаквяване на режима на договорите за залог с общата логика на чл. 417 ГПК, като незабавно изпълнение въз основа на договор за залог се допуска само при нотариална заверка на подписите;
5. намаляване на административната тежест за съдилищата, включително във връзка с приемането, движението, съхранението и архивирането на оригинални документи;
6. улесняване на заявителите чрез премахване на необходимостта от физическо представяне на документи в оригинал;
7. ограничаване на възможностите за злоупотреби с менителнични ефекти и други ценни книги като средство за натиск срещу длъжници.

3. Същност на предложените изменения

С измененията в чл. 410, ал. 6 ГПК се премахва изключението, според което заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК се подават в районния съд по настоящия адрес или седалището на заявителя, съответно по постоянния му адрес. С това всички заявления за издаване на заповед за изпълнение се подчиняват на единния режим на подаване и разпределение.

С измененията в чл. 411, ал. 1 ГПК се премахва специалното правило за разглеждане на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК от съдия от районния съд по настоящия адрес или седалището на заявителя. Така се възстановява единният принцип на централизирано случайно разпределение между районните съдии, определени да разглеждат заповедни дела.

С отмяната на чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК се премахва възможността ценните книги, изброени в тази точка, да служат като самостоятелно основание за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ. Това изменение не засяга материалноправните правила относно ценните книги, а единствено премахва процесуалната привилегия за незабавен достъп до заповедно изпълнение по чл. 417 ГПК.

С изменението на чл. 417, ал. 2 ГПК отпада задължението при електронно подаване на заявление заявителя да представя в 7-дневен срок оригинала на документа по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК. Така електронното подаване на заявленията става реално електронно и не се обезсмисля чрез последващо задължение за физическо представяне на оригинален документ.

С изменението на чл. 417, ал. 3 ГПК се предвижда при подаване на заявление на хартиен носител да се представя заверен от заявителя препис от документа, без да се изисква оригинал за отделна категория документи.

С изменението на чл. 418, ал. 2 ГПК се премахва изискването съдът да прави бележка върху представения в оригинал документ, като отбелязването за издаване на изпълнителен лист се извършва по електронната партида чрез Единния портал за електронно правосъдие. Това изменение е необходимо, за да се осигури съгласуваност с отпадането на изискването за представяне на оригинал.

С изменението в чл. 160 ЗЗД се въвежда изискване договорът за залог, въз основа на който може да се иска издаване на заповед за незабавно изпълнение, да бъде с нотариална заверка на подписите. По този начин се осигурява съответствие с общата логика на чл. 417 ГПК, при която договорните основания за незабавно изпълнение следва да бъдат придружени от засилена гаранция за автентичност.

С изменението в Закона за съдебната власт се премахва специалното правило за разпределение на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК, като всички заявления за издаване на заповед за изпълнение се разпределят по единен централен ред.

4. Очаквани резултати

Очакваните резултати от приемането на законопроекта са:

1. по-ефективно и по-бързо администриране на заповедните производства;
2. намаляване на административната тежест за съдилищата;
3. премахване на необходимостта от физическо движение и съхранение на оригинални документи в иначе електронно производство;
4. уеднаквяване на процесуалния режим на заявленията за издаване на заповед за изпълнение;
5. по-добро използване на възможностите на електронното правосъдие;
6. намаляване на предпоставките за злоупотреби с менителнични ефекти и други ценни книги;
7. засилване на защитата на длъжниците, включително на потребителите, без да се отнема правото на кредиторите да търсят съдебна защита по общия ред.

5. Финансови и други средства, необходими за прилагането на закона

Предложеният законопроект не изисква допълнителни разходи от държавния бюджет. Напротив, очаква се измененията да доведат до оптимизация на съдебната администрация чрез намаляване на необходимостта от обработване, съхраняване и архивиране на оригинални документи на хартиен носител.

Възможно е да бъдат необходими технически и организационни действия по привеждане на електронните системи, подзаконовите актове и образците на заявления в съответствие с новата уредба. Тези действия са част от общия процес на развитие на електронното правосъдие и не налагат създаване на нови административни структури.

6. Съответствие с правото на Европейския съюз

Законопроектът не въвежда изисквания на правото на Европейския съюз и не транспонира актове на Европейския съюз. Предложените изменения са в областта на националната гражданскопроцесуална уредба.

Законопроектът е съвместим с принципите на ефективна съдебна защита, достъп до правосъдие и защита на потребителите. Премахването на процесуалната привилегия на ценните книги по чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК не ограничава правото на кредитора на съдебна защита, а само го насочва към общите процесуални редове, при които длъжникът разполага с по-балансиран гаранции за защита.

7. Заключение

Предложеният законопроект премахва неоправданата фрагментация в заповедното производство, съобразява развитието на електронното правосъдие и въвежда по-последователен баланс между интереса на кредитора от бърза защита и интереса на длъжника от защита срещу необосновано или недобросъвестно принудително изпълнение.

С измененията се запазва възможността за незабавно изпълнение при документи с достатъчна гаранция за автентичност, като същевременно се премахват излишни формални изисквания и процесуални привилегии, които вече не са оправдани от развитието на електронните регистри, електронното правосъдие и защитата на потребителите.

ВНОСИТЕЛИ:

Надига Мързанова
Божидар Божидаров
Иванчо Мичев
Светлин Мирчев
Зиминтер Кайранов
Силена Ангелюва
Александра Петерс

Александр Сергеевич
Тимо Попов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТО И ВТОРОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН
КОДЕКС

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Основанията за законодателната инициатива са свързани с необходимостта от оптимизиране, дигитализация и уеднаквяване на заповедното производство, като се премахне специалният ред за разглеждане на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс. Действащата уредба предвижда особен режим за тези заявления, включително специална местна подсъдност и изискване за представяне на оригинали на документи, което затруднява електронното администриране на производството и създава допълнителна административна тежест за съдилищата и заявителите. С оглед развитието на електронното правосъдие и предстоящата интеграция между електронните системи на съдилищата и системите, свързани с нотариалната дейност, автентичността на нотариално удостоверените документи ще може да бъде проверявана служебно от заповедния съд, без да е необходимо представяне на оригинал на хартиен носител. Законодателната инициатива цели също така да отстрани несъгласуваността в режима на договорите за залог, като допусне незабавно изпълнение въз основа на такъв договор само при нотариална заверка на подписите, както и да премахне процесуалната привилегия на ценните книги по чл. 417, ал. 1, т. 10 ГПК, която създава риск от злоупотреби, включително спрямо потребители и икономически по-слаби лица.
Заинтересовани групи	Заинтересовани от законодателната инициатива са гражданите, търговците, кредиторите и длъжниците в гражданския и търговския оборот, съдилищата, съдебната администрация, адвокатите, нотариусите, съдебните изпълнители, както и всички

Елементи на оценката	Аргументация
	лица, които подават или срещу които се подават заявления за издаване на заповед за изпълнение. Промените засягат пряко заявителите по заповедни производства, тъй като премахват необходимостта от физическо представяне на оригинали на документи при електронно подаване, когато автентичността им може да бъде проверена по електронен път. Засегнати са и длъжниците, доколкото законопроектът ограничава възможността за използване на ценни книги като самостоятелно основание за привилегировано незабавно изпълнение. Съдилищата и съдебната администрация също са заинтересована група, тъй като измененията ще намалят необходимостта от приемане, движение, съхраняване и архивиране на оригинални документи на хартиен носител.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи от приемането на законопроекта. Предлаганите промени не изискват създаване на нови органи, структури или производства, нито въвеждане на нови административни режими. Очакваните ползи са свързани с намаляване на административната тежест за съдилищата и заявителите, ускоряване на обработването на заявленията за издаване на заповед за изпълнение, по-пълноценно използване на електронното правосъдие и премахване на необходимостта от физическо движение и съхранение на оригинални документи в случаи, в които тяхната автентичност може да бъде проверявана по електронен път. Допълнителна полза е засилването на правната сигурност чрез уеднаквяване на режима на договорните основания за незабавно изпълнение и ограничаване на възможностите за злоупотреби с менителнични ефекти и други ценни книги.
Административна тежест и структурни промени	Законопроектът не предвижда и не налага административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. Напротив, очаква се намаляване на административната тежест за съдилищата и съдебната администрация чрез премахване на специалния ред за обработване на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК и отпадане на необходимостта от приемане и съхраняване на оригинални документи по тези производства. За заявителите също се намалява административната тежест, тъй като електронното подаване на заявления няма да бъде обвързано с последващо физическо представяне на оригинал на документа, когато документът подлежи на електронна проверка.

Елементи на оценката	Аргументация
Въздействие върху нормативната база	Законопроектът предвижда изменения в Гражданския процесуален кодекс, както и свързано изменение в Закона за задълженията и договорите относно изискването за нотариална заверка на подписите при договора за залог, когато въз основа на него се иска незабавно изпълнение. Необходимо е също така съгласуване на Закона за съдебната власт, доколкото в него е уреден специален ред за разпределение на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 ГПК. След приемането на закона може да се наложи ограничено по обхват привеждане в съответствие на подзаконови нормативни актове и вътрешни правила, свързани с администрирането на заповедните производства, електронните дела, съхраняването на оригинални документи и образците на заявления.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и не въвежда различно третиране на българските граждани, включително на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Законопроектът има общ процесуален характер и се прилага еднакво спрямо всички лица, които участват в заповедни производства, без оглед на местоживеене, седалище, гражданство или друго лично качество. Не се очаква пряко въздействие върху демографското развитие.

ВНОСИТЕЛИ:

Надяна Маркова
 Бонифрат Бонифрат
 Иванчо Курчев
 Анилин Върфачев
 Златина Калев
 Силена Николова
 Александра Стефанов
 Александър Стефанов
 Тина Попов